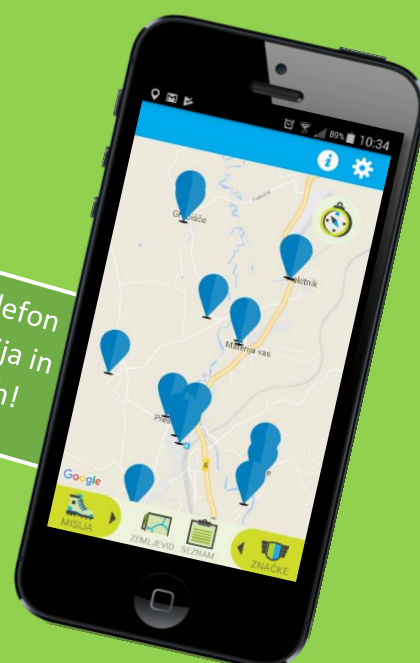

Lačni?

Priporočamo:

- Avio Pub (Rakitnik)
- Turistična kmetija pri Malnarjevih (Slavina)
- Smrekarjeva domačija (Grobišče)
- Gostilna Na Gradu (Grad Prestranek)

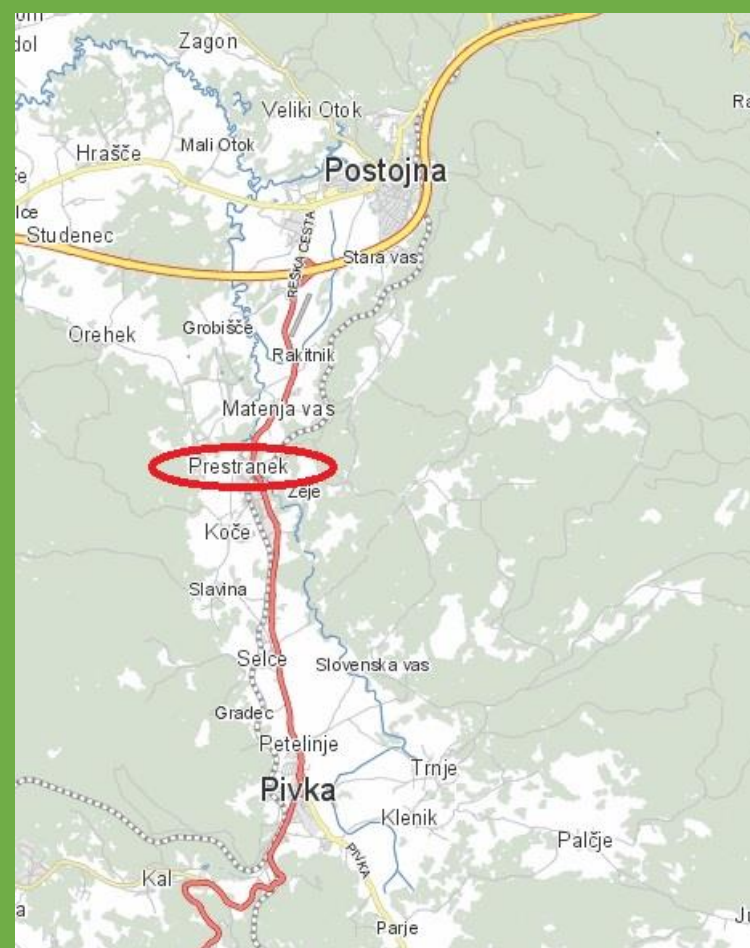
Naloži si na svoj telefon
aplikacijo CŠOD misija in
se preizkusi v izzivih!

Še več pustolovščin?

Priporočamo:

- panoramska vožnja z letalom (letališče Postojna)
- jahanje konj (Grad Prestranek)
- pumptrack (Prestranek, Orehek)
- ogled Ovčje jame
- opazovanje ptic (Rakitnik, Štivan)

Kje smo:

Kontakt:

Osnovna šola Prestranek

Ulica 25. maja 14a

6258 Prestranek

Telefon: 05 754 25 12

Elektronski naslov:

os.prestranek@guest.arnes.si;

turizem2018@gmail.com

Na kolesu

spoznavam Prestranek

Grad Prestranek: Kdaj natanko je nastal prestranski grad ne vemo, znano pa je, da so ga zgradili grofje Edlingi. Grad je v takratni Kranjski postal znan šele, ko ga je leta 1728 kupil avstrijski cesar Karel VI in ga je spremenil v podružnico kobilarne v Lipici. Z dokupi okoliških posestev je posestvo obsegalo 1500 hektarov, v grajskih hlevih pa so skrbeli za 160 konj. Leta 1735 je grad dobil sedanjo obliko. Po svoji zunanji podobi se ne razlikuje dosti od stanovanjskih in gospodarskih poslopij, ki ga obdajajo. Grajski stolp, opazen na starih upodobitvah, se je že zdavnaj izgubil. Že v avstrijskih časih so ga znižali ter spremenili v kapelo. Med bombardiranjem v 2. svetovni vojni je bila kapela poškodovana, tako da so jo po vojni podrli.

Očitaj kodo in si oglej še videoposnetek!

7
Orehok

Orehok: Prvič je bil pisno omenjen leta 1245 kot Nussdorf. Tu so imeli svoj grad trije bratje, plemiči Orehovski. Plemiško bivališče je razpadlo. Leta 1584 je grof Ahacij Thurn na razvalinah prejšnjega gradu pozidal nov grad. Majhen zaselek se je nato začel spreminjati v večjo vas. Grajski gospodje so namreč potrebovali delovno silo in so z ugodnimi pogoji za gradnjo hiš privabili nove prebivalce. Nekaj so stale v Orehku tri cerkve, dve še vedno stojita. Okoli Orehka so sledovi starih poselitvev – še iz časa kamene dobe in železnodobnih gradišč. Orehek je znan tudi po najstarejših lipah, orehih in hrastih. Ob gradu se bohoti tretja najstarejša lipa v Sloveniji.

7

Koče, značilno vzdolžno pivško vas, lahko uvrstimo med prave urbanistične bisere. Vas je sklenjeno pozidana, tu najdemo visoke, tudi nadstropne hiše, ki so bile večinoma zgrajene v prvi polovici 19. stoletja, nekaj je tudi starejših. V Kočah stoji cerkev Sv. Marjete. Leta 1901 so v Kočah slovesno otvorili novo mlekarino. Najstarejša ohranjena hiša v vasi je Matjaževa (Koč št. 22; na dvoriščnem vogalnem kamnu nosi napis z letnico 1743).

8

Slavina: Slavina se začne v virih pojavljati v 9. stoletju, in sicer kot ena prvih župnij v tem delu slovenskega ozemlja. Da se je prav tu pojavilo krščansko svetišče, gre pripisati dolgoletni poselitvi teh krajev. Na gričih Gradišče in Baba sta izpričani prazgodovinski naselbini. Da sta bili obljude tudi v rimskem času, priča najdba rimskega denarja. Na bližnjem hribu Tabor je v srednjem veku stal tudi grad, ki je bil opuščen že v 15. stoletju. Vaščani so na njegovih ostankih kasneje postavili protiturski tabor. Janez Neptomuk, Kalister (1806–1864), prvi in edini slavinski milijonar, je veliko pripomogel k razvoju zdravstva in šolstva.

9

5

Grobišče

4

Rakitnik

Matenja vas

3

6

Prestranek

1

START/
CIJ

2

Žeje

8

Koč

9

Slavina

Pivka

Postojna

Grobišče: Nastanek vasi je zavrt v tančico skrivnosti. Niti približnega časa nastanka ni mogoče napisati, saj so pisni viri zelo skopi. Nastanek vasi lahko povežemo z nastankom župnije v Slavini, kajti v njenih virih so Grobišče omenjene že na samem začetku, saj so spadale v njeno cerkveno omrežje. V vasi ima skoraj vsaka hiša svoj vodnjak z izvirno vodo, ne s karnico. Vodnjakov, ki bi služili prvotnemu namenu, pa je bolj malo. Ob izhodu iz vasi proti štivanski drevesnici stoji kapelica, postavljena med letoma 1903 in 1904. Vas lastne cerkve nima, zato ima kapelica še večji pomen. Do šestdesetih let prejšnjega stoletja so v vasi delovale tri gostilne. Nekdaj Smrekarjeva gostilna je sedaj znana kot Kmečki turizem Smrekarjeva domačija.

5

Rakitnik: Rakitnik se v listinah omenja leta 1292 kot sedež vaške župe. Takrat je dal patriarh Rajmund g. Comoretu iz Postojne v fevd deset zemelj, ležečih v vasi Rochetnich. Pisanih izpeljank imena je več, kot Rakitnik je prvič zapisan leta 1744. Nekaj so prebivalci vasi gojili predvsem živino, pomembnejšo panogo je predstavljalo tudi sadjarstvo. V času furmanstva je vas živela v glavnem na račun furmanov, ki so tu našli prenočišče, jedačo, pa tudi zabavo. Ob cesti je zrastle nekaj velikih, za tisti čas imenitnih hiš. Leta 1891 je požar uničil skoraj celo vas. Rakitčani so po požaru dobili pomoč in zgradili nove hiše, ki še danes predstavljajo staro jedro vasi.

4

Matenja vas: Naselje je eno izmed največjih v občini Postojna. Sestavlja jo več delov: staro gručasto jedro, novo naselje ter dva občestna dela, ki sta raztegnjena ob regionalni cesti Rakitnik–Matenja vas in Matenja vas–Prestranek. Staro jedro, ki je najbolj zanimivo, se začne z velikim trgov (domačini mu pravijo »Pod lipo«), kjer raste okrog 200 let stara lipa. Ob njej stoji kamnita miza, kjer so se in se še vedno zbirajo Matenjci. Pod lipo stojita lepo obnovljena vaška »štirna« in spomenik tigrovcu Tonetu Črnaču. O starosti jedra pričajo še ohranjene starejše hiše, zgrajene v znanem pivškem slogu. Kulturno življenje je bilo v vasi vedno prisotno in živo. Matenjci so ohranili star običaj koledovanje. Pesem Kolednica je stara več kot 170 let je originalna matenjska. K vasi spada tudi zaselek Štivan, kjer je osrednja stavba cerkev sv. Janeza Krstnika, sezidana leta 1643.

3

Žeje: V neposredni bližini vasi je nekaj delovalo šest mlinov. Postopno so se ustavili. Nekdaj največji Ambrožičev mlin je pogorel leta 1903. Najdlje je obratoval Čadežev mlin, nekako do leta 1965. Jerinov mlin, na katerem je obratovala tudi žaga, spada v 1. kategorijo spomeniškega varstva. Mleti je prenehal leta 1946. Takoj po prvi svetovni vojni je v Žejah delovala skrita tiskarna jugoslovanskega denarja. Med italijansko okupacijo je bila v Žejah organizirana tigrovska trojka. Leta 2006 so postavili vaščani vaški trojki spominsko ploščo. K naselju spadajo tudi poslopja na Počku in Bilah. Po opustitvi cerkve na Počku leta 1762 so v vasi leta 1772 sezidali novo poznobaročno cerkev sv. Jurija.

2

Prestranek: Prestranek se lahko za svoj nastanek zahvali sosednji, zaradi sedeža cerkvenih oblasti nekaj pomembnejši vasi Slavina. Vaščani Slavine so se namreč pri gradnji Južne železnice leta 1857 namreč uprli postavitvi postajnega poslopja z utemeljitvijo, da bodo vlakji plašili domače živali. Zato so bili železničarji prisiljeni zgraditi postajno poslopje na čistini. Okoli poslopja je postopoma nastajalo naselje v velikosti treh nekdanjih Slavin.

1

